

Lifelong
Learning
Programme

With the support of the Lifelong Learning Programme of the European Union

**„Identifying Barriers in Promoting the European Standards and Guidelines
for Quality Assurance at Institutional Level“**

IBAR

Agreement number – 2010 – 4663/001 - 001

WP11

Quality and Information
National study – Latvian version
2013

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

IBAR PROJEKTS

DK 11

—

Latvijas ziņojums

Kvalitāte un informācija

Pētījuma grupa: Dr. Alberts Prikulis, Dr. Andrejs Rauhvargers, Dr. Agnese Rusakova

Rīga, 2013.gada marts

IEVADS

Valsts politika attiecībā uz informāciju

Augstskolas Latvijā ir autonomas, taču ir diezgan daudz jautājumu, ko valsts cenšas regulēt attiecībā uz informāciju.

Augstskolu likums¹ nosaka (5.pants) ka augstskolas “nodrošina, ka tiek vākta un analizēta informācija par studējošo sekmēm, absolventu nodarbinātību, studējošo apmierinātību ar studiju programmu, par akadēmiskā personāla darba efektivitāti, pieejamiem studiju līdzekļiem un to izmaksām, augstskolas darbības būtiskiem rādītājiem”.

Tas pats pants nosaka, ka „Augstskolas organizē savu darbu sabiedrības interesēs, kā arī informē sabiedrību par savu darbību, par studiju un zinātnisko pētījumu virzieniem un iespējām, veicinot studiju un pētniecības darba izvēli atbilstoši indivīda interesēm un spējām. Tās piedāvā sabiedrībai iegūtās zinātniskās, mākslinieciskās un profesionālās atziņas, metodes un pētījumu rezultātus”.

Šīs klauzulas pamatā aptver ESG 1.6 un 1.7 kuri ir pamatā šim darbu komplektam.

Otrs nozīmīgs valsts līmeņa dokuments **Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi**² kuri tagad ir nomainījuši iepriekšējos, kur akreditācijas uzsvars bija uz studiju programmām. To 1.pielikums par pašnovērtējumu ietver prasību (pants 3.3) ka jāsniedz “ziņas par iekšējiem kvalitātes nodrošināšanas mehānismiem un par informācijas sistēmām un informācijas apmaiņas iespējamību valsts un starptautiskajos informācijas tīklos”.

To 2.pielikums – par akreditācijas kritērijiem – ietver iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas darbību, augstākās izglītības īstenošanas prasībām atbilstošas informācijas sistēmas, kā arī akadēmiskā personāla darba kvalitātes iekšējā kontroles sistēmu.

Nākošais svarīgais dokuments ir katras augstskolas Satversme. Atbilstoši likumam tai jāietver iekšējo lēmumu pieņemšanas kārtību, noteikumus par iekšējām institūcijām, kas piedalās lēmumu sagatavošanā un pieņemšanā un par iestādes uzdevumiem un darbību vispār. Tas aptver akadēmisko un pētniecisko darbību, kā arī studentu pašpārvaldi. Katrai iestādei ir iekšējo normatīvo dokumentu sistēma, un tā aptver arī šī darbu komplekta jautājumos iesaistītās personas un struktūras, un arī iekšējo kvalitātes vadības sistēmu, kurā var izsekot konkrētās procedūras, kas skar informācijas apkopošanu un publicitāti.

Pētījuma metodika

Mēs izpētījām augstskolu interneta vietnēs pieejamo dokumentāciju attiecībā uz informāciju un arī vispārējo dokumentāciju par kvalitāti. Apmeklējām arī 4 augstskolas, lai veiktu intervijas ar DK11 vadošā partnera nodefinētajām mērķa grupām. Pavisam nointervējām 8 personas no centrālās vadības, 20 personas no vidus līmeņa vadības, 20 ierindas docētājus un 25 studentus.

Mēs iekļāvam arī informāciju, ko par darbu ar informāciju bijām saņēmuši DK5 – DK10 pētījumu laikā.

¹ Augstskolu likums, pieņemts Saeimā 1995.gada 2.novembrī (ar vēlākiem grozījumiem) , <http://www.likumi.lv/doc.php?id=37967>

² Ministru kabineta noteikumi Nr.668, Rīgā 2012.gada 25.septembrī (prot. Nr.53 45.§). Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi, <http://www.likumi.lv/doc.php?id=252142&from=off#piel1>

ATBILDES UZ PĒTĪJUMA JAUTĀJUMIEM

DK11 attiecas uz informācijas apkopošanu analīzi un lietošanu kvalitātes nodrošināšanas gaismā. Kvalitātes nodrošināšanas procesi ietver šādus aspektus ESG 1.6:

- a) studentu virzība un sekmes;
- b) absolventu nodarbinātība;
- c) studentu apmierinātība ar programmām;
- d) mācību personāla efektivitāte;
- e) studentu kontingenta apraksts;
- f) pieejamie mācību resursi un to izmaksas;
- g) augstskolas galvenie darbības rādītāji.

Tajā tiek apskatīti arī ESG 1.7 aspekti, t.i. informācijas sniegšana par šādiem punktiem:

- h) piedāvājamās studiju programmas;
- i) piedāvājamo studiju programmu paredzētie mācību rezultāti;
- j) piešķiramā kvalifikācija;
- k) mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas procedūras;
- l) studentiem pieejamās mācību iespējas;
- m) bijušo studentu viedokļi un nodarbinātības vietas;
- n) studentu kontingenta apraksts

1: Vai valsts līmenī ir politika, regulējums vai noteikta prakse attiecībā uz informācijas sniegšanu par augstskolām un no augstskolu puses (plašākai sabiedrībai, dažādām institūcijām, augstskolu ieinteresētajām pusēm...)?

Atbilstoši Augstskolu likumam augstskolas Latvijā īsteno savas iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, kuru ietvaros, tajā skaitā, nodrošina, ka tiek vākta un analizēta informācija par studējošo sekmēm, absolventu nodarbinātību, studējošo apmierinātību ar studiju programmu, par akadēmiskā personāla darba efektivitāti, pieejamiem studiju līdzekļiem un to izmaksām, augstskolas darbības būtiskiem rādītājiem.

Augstskolu likumā tiek arī definēta nepieciešamība nodrošināt informācijas apriti starp visām ieinteresētajām pusēm: augstskolu un koledžu, valsts un pašvaldību institūciju un sabiedrības sadarbības veicināšanai augstskola un koledža ik gadu sagatavo pārskatu par savu darbību pārskata gadā (gadagrāmatu), kas kā atsevišķs izdevums publicējams tās mājaslapā internetā.

Atsevišķi ESG 1.6 un ESG 1.7 aspekti tiek iesniegti tieši Izglītības un zinātnes ministrijai kā pārraugošajai iestādei, piem. informācija par studējošo un pārējā augstskolas un koledžas personāla skaitu un sastāvu; studiju iespējām un uzņemto studentu skaitu un sastāvu; studiju kursu, studiju moduļu, studiju programmu piedāvājumu, kā arī informāciju par studiju virzieniem; valsts budžeta līdzekļu sadalījumu un izlietojumu; saimniecisko darbību, pašu ieņēmumiem un to izlietojumu; kā arī ziņas par absolventu tālākajām darba gaitām nākamajos trijos gados pēc attiecīgās augstskolas vai koledžas studiju programmas pabeigšanas.

Visi ESG 1.6 un ESG 1.7 aspekti lielākā vai mazākā mērā tiek segti, augstskolai un tās atsevišķajiem studiju virzieniem izejot ciklisko akreditācijas procedūru. Augstskolas sagatavotais pašnovērtējuma ziņojums, atbilstoši ESG norādēm ietver, tajā skaitā, informāciju par studentu apmierinātību, nodarbinātību, izejot no darba devēju un studentu aptauju datiem. Pašnovērtējuma ziņojumā jāizskata studiju virziena un studiju programmu atbilstība darba tirgus pieprasījumam – darba un izglītības tirgus novērtējuma rezultāti par darba vietu pieejamību studiju programmu absolventiem, darba devēju aptaujas rezultāti. Studiju virziena attīstības plānam jāietver darba devēju un profesionālo organizāciju sniegtā informācija par absolventu nodarbinātības iespējām vismaz nākamo sešu

gadu perspektīvā. Pašnovērtējuma ziņojuma pielikumā jāpievieno studiju virziena īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla zinātniskās pētniecības vai mākslinieciskās jaunrades biogrāfijas. Novērtēšanas komisijas ekspertam, atbilstoši likumā pievienotajai veidlapai ir jānoskaidro vai studiju programmas veidotāji ar ieinteresētajām grupām iepriekš ir apsprieduši un salīdzinājuši attīstības tendences pēdējos trijos gados attiecībā uz studējošo un absolventu dinamiku, absolventu nodarbinātību. Atsevišķā pašnovērtējuma ziņojuma sadaļā ir jāizklāsta aspekti, kas saistīti ar studiju virzienam pieejamajiem resursiem - finanšu resursi studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanas un studējošo pašpārvaldes darbības nodrošināšanai, kā arī akadēmiskā personāla pētnieciskās (radošās) darbības nodrošināšanai; studiju virzienā iesaistītā augstskolas vai koledžas akadēmiskā personāla kvalifikācija un profesionalitāte, to atbilstība studiju virzienam atbilstošo studiju programmu īstenošanai; studiju virziena metodiskais, informatīvais (tai skaitā bibliotēkas resursu) un materiāltehniskais nodrošinājums, tā atbilstība attiecīgās profesijas reglamentējošo normatīvo aktu prasībām. Tāpat neatņemama pašnovērtējuma ziņojuma sastāvdaļa ir informācijas sniegšana par tādiem ESG 1.7. aspektiem kā studiju rezultāti, iegūstamā kvalifikācija, zināšanu, prasmju un kompetences novērtēšanas metožu objektivitāte un izmantošana studiju procesa pilnveidošanai, novērtēšana atbilstoši studiju rezultātiem, īstenošanas metodes, mācību iespēju nodrošināšana ar datoru, multimediju un interneta palīdzību, konsultācijas u.c.

2: Vai pastāv kāda iestādes politika un prakse attiecībā uz informācijas apkopošanu un analīzi par aspektiem a) – g)?

Nav atsevišķu politikas dokumentu par informācijas aspektiem, kas prasīti ESG 1.6 un 1.7. Tomēr šos aspektus pārklāj iekšējie un ārējie dokumenti, kuri regulē šīs darbības. Un augstskolas apkopo un lieto attiecīgos datus savā ikdienas darbā.

LU Satversme nosaka, ka studentu pašvaldībai ir tiesības saņemt jebkuru informāciju un paskaidrojumus no jebkuras struktūrvienības par jautājumiem, kas skar studentu intereses. Līdzīgas klauzulas ir arī citās satversmēs.

Visos lēmumu pieņemšanas līmeņos var atrast aspektus kas skar darbošanos ar informāciju. Interesants sākumpunkts augstskolas iekšējo stratēģiskās plānošanas dokumentu izpēte. Tā dod ieskatu pašreizējā situācijā un vēlamais turpmākās attīstības virziens atspoguļo attīstības darbību uzsvāra punktus, kuri reizēm ir tieši saistīti ar augstskolas attieksmi pret darbu ar informāciju. Tā, piemēram, LU Stratēģiskais plāns 2010.-2020.gadam paredz apkopot, sistematizēt un publiskot informāciju par akadēmiskā darba rezultātiem, nodrošināt, ka tā pieejama internetā, kā arī veicināt personāla IT-prasmi un nodrošināt 24 stundu piekļuvi datubāzēm.

Studentu virzība tiek reģistrēta centralizētajā vadības sistēmā, kura konstruēta akadēmiskajiem nolūkiem (LUIS LU un RA, BATIS BAT). Šeit tiek ievietoti visi eksāmeni (parasti to dara fakultātes) un, atkarībā no vietējās tradīcijas, dažādi starpuzdevumi kas studentiem jāpilda. Students jebkurā laikā var redzēt savu virzību, un vidējā līmeņa un augstākajai priekšniecībai (saskaņā ar specifiski noteiktiem pieejas līmeņiem) iespējams redzēt datus par visiem studentiem attiecīgajā virzienā. Dekanāts var dabūt datus par konkrētās fakultātes studentiem, piem. par to, cik no imatrikulētajiem studentiem ir pabeiguši bakalaura grādu, cik daudzi turpina studēt maģistrantūrā tai pašā virzienā, kā arī fakultātes studentu kopuma profilu. Sistēma arī piedāvā centralizēti izveidotas anketas studentiem kur ievadīt savu apmierinātību ar programmām un kursiem; šie dati pēc tam tiek lietoti programmu uzlabošanai, kā arī lēmumu pieņemšanai par docētāju sniegumu lai organizētu pārvēlēšanas. Saskaņā ar noteikumiem individuālie dati par studentu virzību nedrīkst būt publiski pieejami.

Kas attiecas uz docētājiem, katrā augstskolā ir publikāciju datubāze ko uztur bibliotēka un regulāri aktualizē katrs docētājs un pētnieks. Šie dati ir publiski pieejami, un tos arī lieto personāla pārvēlēšanas nolūkiem. Saskaņā ar iekšējiem noteikumiem par personāla pieņemšanu darbā, katrs docētājs tiek īpaši izvērtēts pirms vēlēšanām, bet šie rezultāti netiek uzkrāti automatizētajā sistēmā, un tos tikai lieto attiecīgās vēlēšanu institūcijas (Fakultātes dome, Profesoru padome, Senāts – saskaņā ar iestādes noteikumiem).

Par mācību resursiem rūpējas fakultātes vadība, un ir sistēma, kurā iereģistrē katru iekārtu kopā ar izmaksām, fizisko novietojumu un personu, kas atbild par inventāru. Bibliotēku krājumus pasūta, saņem un inventarizē centralizēti visai iestādei, kaut arī lielākās augstskolās (kā LU) tos tur vairākās atsevišķās ēkās atbilstoši

lietošanai; sistēmai var piekļūt katrā filiālē, tā ka jebkurā filiālē var atrast un pasūtīt krājumus, kas atrodas citā vietā.

Katra fakultāte trīs gadus seko līdz saviem absolventiem un saskaņā ar noteikumiem šie dati tiek iekļauti katras programmas pašnovērtējuma ziņojumos iekšējām pārskata vajadzībām un ārējam izvērtējumam. Dažās augstskolās (bet ne visās) ir absolventu datubāze, bet intervijās personāls skaidri nezināja, kādi dati var tikt turēti publiski pieejamā veidā, nepārkāpjot likumu par personas datu aizsardzību. Vairākums iestāžu uzskata, ka darbā ar absolventiem vēl ir daudz kas uzlabojams, lai varētu gūt pilnu labumu no informatīvās atgriezeniskās saites ar saviem absolventiem. Ir priekšlikumi, ka dati par absolventu karjeru būtu jāapstrādā centralizētā veidā, saņemot tos no valsts nodokļu reģistriem (Valsts ieņēmumu dienestā). No otras puses, dati par absolventu bezdarbu būtu atrodamī Valsts nodarbinātības aģentūrā, ja viņi tur reģistrējas. Vienai no augstskolām ir laba pieredze sadarbībai ar šo aģentūru, un dati tiek lietoti studiju programmu analīzei un uzlabojumiem. Rezultātā samazinās absolventu bezdarbnieku skaits.

Pildot noteikumus par valsts budžeta izpildi, publiskās iestādes sagatavo un iesniedz IZM daudzus datus par izdevumiem un sniegumu. RA ir galvenie sasniegumu indikatori, kas galvenokārt koncentrējas uz mācību personāla kvalitāti. LJA, ar ilgstošu pieredzi kvalitātes vadībā, indikatori ir orientēti uz procesu kvalitāti saskaņā ar ISO 9001 praksi. Citas augstskolas līdzīgā veidā lieto dažādus citus sasniegumu indikatorus, kas regulāri tiek analizēti un atbilstoši noteikumiem iekļauti ikgadējā publiskajā pārskatā, ko katrai iestādei jā sagatavo un jāpublisko (savā interneta vietnē). Absolventus uzrāda pēc dzimuma, studiju līmeņa, finansējuma avota. Dati par studentu profilu tiek iesniegti Valsts Statistikas pārvaldē; studentus un absolventus uzrāda pēc dzimuma, studiju līmeņa, finansējuma avota.

3: Vai pastāv kāda iestādes politika un prakse attiecībā uz informācijas *lietošanu* saistībā ar aspektiem a) – g)? Ja jā, kādam *nolūkam* tos lieto (lēmumu gatavošanai, korektīvām darbībām, uzlabojumiem, inovācijām)?

Studentu virzību un sekmju rādītājus parasti lieto *korektīvām darbībām, uzlabojumiem*. Retāk tos lieto *lēmumu gatavošanai*, un tikai reizēm *inovācijām* (izņemot BAT).

Absolventu nodarbināmība tiek lietota visiem 4 pieminētajiem mērķiem *korektīvām darbībām, uzlabojumiem, lēmumu gatavošanai, inovācijām* (Šai aspektā var sagaidīt visvairāk *inovāciju* nākotnē, veidojot un stiprinot augstskolu un fakultāšu saites ar absolventiem.

Studentu apmierinātība ar programmām galvenokārt tiek lietota *korektīvām darbībām, uzlabojumiem*, un tas atspoguļo pašreizējo kvalitātes kultūru augstskolās. Reizēm tā noved pie *lēmumu gatavošanas un inovācijām*, bet tie ir drīzāk izņēmumi nevis normāla prakse.

Mācību personāla efektivitāti izmanto, kā minēts iepriekšējā nodaļā, *uzlabojumiem, inovācijām, arī lēmumu gatavošanai* (piem., lēmumam pārvēlēt vai virzīt uz augšu konkrētu docētāju), dažreiz *korektīvām darbībām*.

Studentu kopuma profilu izmanto galvenokārt *korektīvām darbībām*.

Pieejamos mācību resursus un to izmaksas galvenokārt izmanto *lēmumu gatavošanai*, bet arī *korektīvām darbībām, uzlabojumiem, inovācijām*.

Iestādes pašas galvenos sasniegumu rādītājus arī parasti izmanto par pamatu *lēmumu gatavošanai*, bet dažreiz tie ir saistīti ar *korektīvām darbībām, uzlabojumiem, inovācijām*.

4: Cik efektīva ir informācijas apkopošana, analīze un izmantošana augstskolā? (ESG 1.6)

Īpaši noderīgi izskatīt organizatoriskās struktūras; atbildības līmeņus; formalizācijas izplatību iekšējos kvalitātes nodrošināšanas procesos; plānus, izmaiņu cēloņus un sagaidāmos ieguvumus (ja tādi attiecināmi)

Katrai augstskolai ir savs veids kā organizēt informācijas apkopošanas, analīzes un izmantošanas sistēmu, balstoties uz priekšnosacījumiem augstskolas korporatīvajā un organizatoriskajā kultūrā.

Tā, Rēzeknes Augstskola, maza valsts iestāde, ir izveidojusi visaptverošu sistēmu iekšējās kvalitātes kultūras uzturēšanā. Šī sistēma nosaka kvalitātes uzlabošanas galvenās jomas, balstoties uz iestādes stratēģijas dokumentiem, definē kvalitātes indikatorus katrai interešu jomai, personas, kas atbildīgas gan par indikatoru sasniegšanu, gan par sasniegšanas gaitas kontroli.

Iekšējā kvalitātes nodrošināšanas sistēma Latvijas Jūras akadēmijā atbilst ISO 9001:2008 Kvalitātes vadības standartam. Arī Biznesa augstskolai Turība ir uz ISO 9001 balstīta KVS. Rēzeknes Augstskolas vadība ir domājusi par kvalitātes sertifikāta iegūšanu savai iekšējai kvalitātes vadības sistēmai, taču dēļ augstajām kopīgajām izmaksām sertifikācijas procesā ir nolēmusi, ka šobrīd tas ir neatmaksājams.

Visas organizatorisko struktūru detaļas un atbildības sadalījumu var redzēt lielā valsts augstskolā (LU) – lielu daļu ESG 1.6 minēti aspektu (*a-studentu virzība un sekmes; e- studentu kopuma profils; daļēji g-iestādes pašas galvenie sasniegumu indikatori*)³ LU apkopo Studentu serviss, jo viens no tā uzdevumiem ir likumdošanas aktos noteiktās informācijas nodrošināšana un uzturēšana par studentiem. Tā uzdevums ir arī sniegt studentiem pakalpojumus, piemēram, informāciju par stipendiju pieejamību un noteikumiem, kredītiem, atsaucēs par studenta statusu, sekmēm, un palīdzēt risināt sociālos jautājumus. Studentu serviss organizē imatrikulāciju LU, sagatavo dokumentāciju par pielaišanu, ievieto sludinājumus, piedalās izstādēs un gadatirgos (piem., ikgadējā pasākumā 'Skola 20xx), un citus pasākumus attiecībā uz studentu komplektēšanu.

Informācijas apstrāde, tās analīze un izmantošana ir to struktūrvienību kompetencē, kuras darbojas ar akadēmisko procesu (Fakultātes, nodaļas un katedras). LU Akadēmiskā departamenta⁴ misija ir nodrošināt iestādē viendabīgu un līdzsvarotu akadēmisko darbu (pasniegšanu un pētniecību), tās politikas un stratēģijas un taktikas izstrādi, un darbību plānošanu iestādes mērķu sasniegšanai, tas ir galvenais lietotājs visai apkopotajai informācijai par augstskolas akadēmisko dzīvi. Šai sakarā akadēmiskais departaments darbojas ar ESG 1.6 (studentu apmierinātība, mācību resursi, un pa daļai iestādes pašas galvenie sasniegumu indikatori).

Mazākās augstskolās šos uzdevumus pilda līdzīgas struktūrvienības ko uzrauga rektors vai prorektors. Fakultātes ir samērā patstāvīgas attiecībā uz finanšu plūsmu, un tās pievērš lielu uzmanību visiem ESG 1.6 aspektiem, bet īpaši b (*absolventu nodarbinātība*) un d (*mācību personāla efektivitāte*). (Kā atzīmēts agrāk, kopīgi absolventu tīkli un attiecīgas datubāzes arvien vēl ir izveides procesā.) Publisko attiecību departamenti vai nodaļas⁵ nodarbojas ar iekšējo un ārējo komunikācijas metožu definēšanu un īstenošanu, principiem, un tehniku. Tiem jānodrošina komunikācija ar absolventiem, darba devējiem, iespējamiem reflektantiem; tie veido shēmas informācijas pārsūtīšanai un izplatīšanai un uzrauga šo shēmu īstenošanu.

LU informācijas sistēmas izstrāde un uzturēšana ir augstskolas Administratīvā direktora pārziņā; attiecīgi direktori ir arī fakultātēs un nodarbojas ar administratīvajiem un finansiālajiem jautājumiem. Finanšu departaments ir atbildīgs par informācijas veidošanu par finanšu vadību. Starptautisko sakaru departaments ir atbildīgs par starptautiskās sadarbības programmu, projektu un līgumu informācijas koordinēšanu un izplatīšanu.

Saskaņā ar LU darbības un attīstības stratēģiju⁶ ir paredzēts strādāt, lai plašākai sabiedrībai palielinātu piekļuvi informācijai par LU akadēmisko darbu. Šai sakarā jāatzīmē, ka galvenais informācijas instruments ir augstskolas interneta vietne. Augstskolām ir noteikumi interneta vietņu izveidi un uzturēšanu augstskolas un fakultāšu līmenī

³ Nolikums par LU administrāciju, apstiprināts ar LU Senāta lēmumu Nr. 33 2001.gada 26.novembrī

⁴ Nolikums par LU administrāciju, apstiprināts ar LU Senāta lēmumu Nr. 33 2001.gada 26.novembrī

⁵ Nolikums par LU administrāciju, apstiprināts ar LU Senāta lēmumu Nr. 33 2001.gada 26.novembrī

⁶ Latvijas Universitātes Darbības un attīstības ilgtermiņa stratēģija 2009. – 2015. gadam, apstiprināts ar LU 18.09.2009. rīkojumu Nr.1/248

(piem., LU)⁷. Tās ir domātas, lai nodrošinātu regulāru un aktuālu informāciju plašākai sabiedrībai. Saskaņā ar noteikumiem galvenā atbildība par šo uzdevumu ir Sabiedrisko attiecību departamentam. Šim departamentam ir portāla redaktors un ziņu redaktori. Noteikumi arī definē departamentu un fakultāšu atbildību par informāciju, kas ievietota interneta vietnē. Tā Akadēmiskais departaments gādā informāciju par studijām un pētniecību, Studentu serviss – par studiju procesu, uzņemšanu un karjeras izredzēm.

5: Kāda ir iestādes politika un prakse attiecībā uz informācijas *publicēšanu* saistībā ar aspektiem h) – n)? Kas tiek publiskots iekšēji? Kas tiek publiskots ārēji? Kā augstskola pārliecinās, vai tiek izpildītas prasības par publicētās informācijas bezpartejiskumu un objektivitāti?

Stingri runājot, informācija par visiem aspektiem kas attiecas uz ESG 1.7, ir publiski pieejama. Galvenais informācijas avots ir pašnovērtējuma ziņojums, kas iesniegts akreditācijas institūcijai un publicēts tās interneta vietnē. Informācija tiek publicēta augstskolu vietnēs (sk. iepriekšējo nodaļu).

Saskaņā ar Akadēmiskās ētikas kodeksu⁸, šai informācijai jābūt patiesai un objektīvai. Jāpiebilst gan, ka vienmēr pastāv jautājums, cik pilnīga un objektīva ir šī informācija un cik viegli to var atrast. Tā RA un LJA vietnēs ir ļoti plaša informācija, kas aptver visus ESG 1.7 aspektus. Publiskajos gada pārskatos ir pieejami statistikas dati. BAT vispilnīgākais avots ir pašnovērtējuma ziņojumi kurus par katru studiju programmu sastāda katru gadu, un kuri ir pieejami mājas lapas publiskajā daļā.

Augstskolas noteikti atturētos no savu vājo pušu plašas publiskošanas (kaut gan SVID analīze ir pašnovērtējuma ziņojuma obligāta); publicētie materiāli arī nesatur personisku informāciju, ko varētu apstrīdēt iesaistītās personas. Un informācija par katras studiju programmas saturu ir ļoti vispārīga, tāpēc ka kursu saturs tiek uzskatīts par docētāju intelektuālo īpašumu.

6: Kādi *šķēršļi* un *labas prakses paraugi* identificēti attiecībā uz informācijas apkopošanu, izmantošanu un publiskošanu augstskolā? Ko varētu darīt lai uzlabotu politiku un praksi šai jomā?

Saskaņā ar vidējā līmeņa vadības un ierindas docētāju viedokļiem, ir nepieciešams pastiprināt atgriezenisko saiti no studentiem, lai gūtu plašāku skatu uz studentu viedokli par programmas saturu un docēšanas kvalitāti. Atsaucības līmenis oficiālajās aptaujās ir parasti zem 30% (tas ir augstāks mazās augstskolās).

Saskaņā ar studentu viedokļiem, studenti reizēm nesaņem pietiekoši daudz informācijas par pēcdarbības pasākumiem, ko veic pēc aptaujām. (To dažreiz gan var norakstīt uz pirmkursnieku sagatavotības līmeni, lai varētu konkrētajos priekšmetos sekot līdzi, tā ka ne vienmēr fakultāte var uzskatīt studentu viedokļus par pamatotiem. Daži no pēcdarbības pasākumiem, ko studenti un absolventi sagaida, nav paveicami ierobežotā budžeta dēļ.)

Viens no vispārējiem vājajiem punktiem ir diezgan neaktīva absolventu sabiedrība, kam kā sekas ir neiespējamība efektīvi izmantot datus par absolventu karjeru. Ir iniciatīvas sadarbībai ar valsts iestādēm, kam ir dati oficiālajos reģistros, taču šī prakse jāpaplašina un jāuzlabo. Darba tirgus vispār diezgan negribīgi piedalās augstskolām nepieciešamās informācijas apkopošanā un analīzē.

Viens no ierobežojumiem, kas traucē plašākai sabiedrībai gūt objektīvu un pilnīgu informāciju par augstskolām ir masu mediju tendence dot priekšroku negatīvai publicitātei, it īpaši to varēja just recesijas periodā, iespējams

⁷ Noteikumi par informācijas ievietošanu LU portālā un pamatstruktūrvienību mājaslapu izstrādi, apstiprināts ar LU 24.02.2010. rīkojumu Nr. 1/54

⁸ Piem., Latvijas Universitātes Akadēmiskās ētikas kodekss, apstiprināts Senāta sēdē 27.10.2008, lēmums Nr. 170

tāpēc, ka visos valsts dienestos bija budžeta samazinājums un valdība vairāk uzmanības veltīja budžeta izlietošanas efektivitātei nekā resursu nepietiekamībai augstākajā izglītībā un zinātnē.

Katrā augstskolā ir automatizētas informācijas sistēmas, kas ļauj studentiem un vadībai sekot līdzi katra studenta virzībai, un to var uzskatīt par labas prakses paraugu.

Vēl viens labas prakses paraugs dažās augstskolās ir dažādu aptauju datu analīze un konstatējumu publiskošana un visu līmeņu lēmumu pieņēmēju informēšana par secinājumiem caur centrālo informācijas sistēmu (interneta vietņu slēgtajā daļā).

SECINĀJUMI

Vispārīgi ņemot, Latvijas augstskolas ir uz pareizā ceļa attiecībā uz darbu ar informāciju. Protams, vienmēr ir iespēja uzlabojumiem. Tā, lai gan daudz informācijas ir pieejams centrāli organizētajā sistēmā, ir nepieciešams uzlabot lēmumu pieņemšanas kultūru. Par to liecina fakts, ka katrā akreditācijā tiek konstatētas problēmas ar konkrētu programmu mērķiem un ar to sasaisti ar darba tirgu. Arī informācijas sniegšana plašākai sabiedrībai varētu būt aktīvāka un mērķtiecīgāka, plašāk izmantojot tradicionālos informācijas kanālus.